

RAADSINFORMATIEBRIEF

Zaaknummer: 664651
Documentnummer: 664656

Datum: 1 oktober 2024
Portefeuille(s): cultuur
Portefeuillehouder(s): Siert Jan Lap
Contactpersoon: Kees van Oosten

Onderwerp: vragen fracties GL/PvdA over filtergebouwen Spijkweg 51 Biddinghuizen

Context

- ☐ Afdoening motie [naam / raadsvergadering d.d.]
- ☐ Afdoening toezegging [commissievergadering/raadsvergadering d.d.]
- ☒ Beantwoording raadsvragen
- ☐ Actuele bestuurlijke aangelegenheid
- ☐ Anders, [te weten...]

Inleiding

Op 12 september 2024 ontvingen wij schriftelijke vragen ex. artikel 33 RvO van de fracties GroenLinks en PvdA. De vragen gaan over ons besluit om de twee filtergebouwen van waterbedrijf Vitens op de locatie Spijkweg 51 Biddinghuizen niet aan te wijzen als gemeentelijk monument. In deze brief geven wij de antwoorden op de vragen.

Antwoorden op de raadsvragen

Vraag 1. *Deelt het college de mening van de monumentencommissie en Het Oversticht dat de genoemde filtergebouwen aan de Spijkweg 51 te Biddinghuizen van cultuurhistorische waarde zijn? Waarom wel/niet?*

Antwoord.

Wij erkennen de erfgoedwaarde van de filtergebouwen aan de Spijkweg 51. Hierin volgen we de waardestelling van Het Oversticht en het advies van de monumentencommissie. Het beschermen en behouden van waardevol erfgoed vinden we belangrijk.

Tegelijk constateren we dat het belang van erfgoedbehoud beperkingen kent, die kunnen volgen uit de noodzaak om andere publieke belangen te beschermen.

In het geval van de filtergebouwen zien wij dat er ook andere belangen in het spel zijn, naast het belang van het behoud van cultureel erfgoed. Specifiek betreft het hier het publieke belang van het behoud van voldoende drinkwatervoorziening en de mogelijkheid van nieuwe drinkwateraansluitingen in de toekomst.

Bij de twee filtergebouwen aan de Spijkweg 51 botst het erfgoedbelang op het drinkwaterbelang. Voor ons weegt in deze concrete situatie het algemeen belang van continuïteit en uitbreiding van drinkwatercapaciteit zwaarder dan het belang van bescherming van gebouwd erfgoed.

Bijlage(n):

Wij hebben de plicht om de drinkwatervoorziening veilig te stellen en te beschermen. Deze plicht is geregeld in artikel 2 Drinkwaterwet, in artikel 7 van de Europese Kaderrichtlijn water (richtlijn 2000/60/EG) en in artikel 4.3 Omgevingsverordening provincie Flevoland.

In artikel 2, tweede lid Drinkwaterwet is de duurzame veiligstelling van de drinkwatervoorziening aangemerkt als: “een dwingende reden van groot openbaar belang”. Dit betekent dat in de belangenafweging van een bestuursorgaan een groot belang moet worden toegekend aan de duurzame veiligstelling van de drinkwatervoorziening. Wij menen dat de drinkwatervoorziening aan de Spijkweg 51 voldoende recht moet worden gedaan en dat een inbreuk of beperking van de drinkwatervoorziening moet worden voorkomen (zie ook het antwoord op vraag 3). In deze concrete situatie gaat het drinkwaterbelang boven het erfgoedbelang.

Vraag 2. *Is het vaker voorgekomen dat het advies van de monumentencommissie of een onafhankelijk adviesbureau niet is gevolgd? Waarom wel/niet?*

Antwoord.

Het komt vaker voor dat het advies van een adviescommissie of een adviesbureau niet of niet in zijn geheel wordt gevolgd. In dit concrete geval hebben we aan Het Oversticht en aan de monumentencommissie alleen gevraagd om ons te adviseren over de cultuurhistorische waarde van de filtergebouwen. De adviezen hadden een beperkte reikwijdte. We hebben niet gevraagd om alle aspecten van een aanwijzing als gemeentelijk monument in kaart te brengen en ook niet om alle belangen voor ons te wegen.

Een zorgvuldige voorbereiding van een besluit en het afwegen van alle belangen zien wij als onze verantwoordelijkheid. We hebben aan Het Oversticht alleen de vraag gesteld of de filtergebouwen cultuurhistorisch waardevol zijn. Als het antwoord op deze vraag negatief was geweest, dan waren we met onze voorbereiding sneller klaar geweest. Nu het antwoord positief was, was er ook een nadere afweging van belangen nodig en die afweging gaat verder dan alleen de vraag of er sprake is van cultuurhistorisch waardevolle gebouwen.

Vraag 3. *De filtergebouwen staan de uitbreiding van de waterwinning door Vitens NV niet in de weg. Er is namelijk een nieuw gebouw gepland elders op het terrein. Vindt het college dat de noodzaak tot sloop van de gebouwen voldoende is onderbouwd door Vitens? Waarom wel/niet?*

Antwoord.

Anders dan de vragenstellers zijn wij van mening dat het aanwijzen van de filtergebouwen als gemeentelijk monument nadelige gevolgen heeft voor de winning van drinkwater. Hierbij gaat het niet alleen om de uitbreiding van de waterwinning door Vitens. Er zijn nieuwe filtergebouwen nodig om de huidige waterwinning te optimaliseren en om de hoeveelheid drinkwater die nu al is vergund te kunnen blijven winnen. De oude pompen in de filtergebouwen moeten worden vervangen door nieuwe en de nieuwe pompen passen niet in de oude gebouwen.

Het aanwijzen van de filtergebouwen als gemeentelijk monument heeft volgens Vitens als consequentie dat de grenzen van het waterwingebied worden ingekort:

- Inkorting van het waterwingebied legt beperkingen op aan toekomstige uitbreidingen, optimalisatie en eventuele nieuwbouw die in de verdere toekomst nodig is;
- Door de 60 meter zone rond de oude filtergebouwen kunnen drie nieuw ingetekende waterputten niet gerealiseerd worden en moeten twee bestaande putten worden

- gedempt en verplaatst. Minder waterputten leidt tot een verminderde drinkwatercapaciteit (van maximaal 8 miljoen m³ water per jaar naar 6,4 miljoen m³ water per jaar; op dit moment wordt er 7 miljoen m³ water per jaar gewonnen);
- c. Om voldoende bescherming van het grondwater te waarborgen moeten twee waterputten worden verplaatst, wat technisch en financieel complex is;
 - d. In tijden van groeiende drinkwater schaarste kan dit resulteren in onvoldoende drinkwater capaciteit voor bestaande woningen en bedrijven, wat tot een lagere waterdruk kan leiden. Bovendien resulteert het in vertraging in het aansluiten van nieuwe woningen en bedrijven.

Wij hebben geen redenen om te twijfelen aan de juistheid van de informatie van Vitens.

Vraag 4. *Is het college van mening dat Het Oversticht zonder toegang tot de gebouwen de cultuurhistorische waarde ervan accuraat heeft kunnen beoordelen? Indien nee, is het college van mening dat er alsnog toegang tot de gebouwen noodzakelijk is daarvoor?*

Antwoord.

Door Het Oversticht is een uitgebreide dossierstudie uitgevoerd en zijn de gebouwen vanaf de weg bekeken. De informatie die Het Oversticht heeft verzameld was voldoende voor een beoordeling van de cultuurhistorische waarde van de filtergebouwen. Toegang tot de gebouwen was daarvoor niet noodzakelijk.

Navraag bij Vitens leert ons dat er door Het Oversticht niet om toegang tot de gebouwen is verzocht en dat Vitens de toegang tot de gebouwen ook niet heeft geweigerd.

Vervolg

Vitens heeft laten weten open te staan voor een ruimtelijke ontwikkeling waarbij het ontwerp van de nieuwe filtergebouwen aansluit op het ontwerp van de oude gebouwen. Ook wil Vitens het ruimtelijk ontwerp van het terrein zo veel als mogelijk ongemoeid laten. Hierdoor kan de ruimtelijk kwaliteit van het gebied intact blijven.

Bijlage bij deze raadsinformatiebrief

- Schriftelijke vragen fracties GL en PvdA over de filtergebouwen Spijkweg 51 Biddinghuizen (documentnummer 661463).

de secretaris,
R. Hammenga MA

de burgemeester,
drs. J.P. Gebben

